

ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน
โสมสำราญ อำเภอโน้สโสม สังกัดสำนักงานเขต
พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูธารานีเขต 4
A STUDY ON MORAL SCHOOL ADMINISTRATION AT
SOMSAMRAN SCHOOL NETWORK GROUP, NAM SOM DISTRICT
UNDER THE OFFICE OF UDON THANI PRIMARY
EDUCATIONAL SERVICE AREA 4

¹ปิยะวัฒน์ พรมลี

¹Piyawat Phomlee

มหาวิทยาลัยราชธานี, ประเทศไทย

Ratchathani University, Thailand.

Piyawat.phomlee@gmail.com

Received May 10, 2021; Revised July 12, 2021; Accepted August 25, 2021

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้ มีความมุ่งหมายเพื่อการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสำราญ อำเภอโน้สโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาคูธารานีเขต 4 โดยศึกษา 3 ด้านคือ ด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานและด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน แล้วครูผู้สอน จำนวน 110 คนโดยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970 : 607) ได้กลุ่มตัวอย่างครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ โดยหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการในการวางแผน (P-Plan) การปฏิบัติตามแผน (D-Do) การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check) และการ

¹ นักศึกษา หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาระดับมัธยมศึกษา มหาวิทยาลัยราชธานี

ปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act) มีการปฏิบัติในระดับมากค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติตามแผน รองลงมา การวางแผน ส่วนค่าเฉลี่ยต่ำสุดได้แก่ การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน และการตรวจสอบผลการดำเนินงาน

คำสำคัญ : สภาพการบริหาร; กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสำราญ; การบริหารโรงเรียน
คุณธรรม

Abstract

The objective of this research was to study the state of the administration of moral schools in Somsamran School Network Group, NamSom District, under the Udon Thani Primary Educational Service Area Office 4. The research studied 3 aspects as the followings: cultivation of virtues, good governance in management, and sufficiency economy coupled with virtues. The sample consisted of 110 administrators and teachers. The size of sampling group was defined by the table of Krejcie & Morgan (1970, p. 607). Sample of teachers and school administrators was selected through stratification random sampling and simple random sampling. The instrument of this research was the 5 rating scale questionnaires. The data was statistically analyzed through frequency, percentage, mean, and standard deviation. The findings of this research were as follows. For the results of planning process (P-Plan), plan implementation (D-Do), performance audit (C-Check), and improvement according to the assessment results (A-Act), the highest average was the implementation according to the plan followed by the planning process while the lowest average were the improvement according to the assessment results and performance checks.

Keywords : State of Administration, Somsamran School Network Group; Moral School Administration

บทนำ

สังคมไทยปัจจุบันเกิดวิกฤตคุณธรรมและจริยธรรมมีปัญหาอาชญากรรมเกิดขึ้นในทุกภาคส่วนของสังคมอย่างไม่มีที่สิ้นสุดมีแนวโน้มจำนวนอาชญากรรมที่ทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นผู้ก่อเหตุอาชญากรรมเปลี่ยนไปเป็นกลุ่มเด็กและเยาวชนจากการรายงานวิเคราะห์เด็กและเยาวชนของสำนักงานสถิติแห่งชาติกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในปี 2557 พบว่าจำนวนคดีที่เด็กถูกดำเนินคดีโดยสถานพินิจทั่วประเทศมีเด็กที่อายุต่ำกว่า 18 ปี จำนวนไม่น้อยที่กระทำผิดโดยส่วนใหญ่เป็นเด็ก อายุระหว่าง 15 ถึง 18 ปีประมาณ 30,000

บาทต่อปีส่วนใหญ่เป็นความผิดปกติเกี่ยวกับยาเสพติดมากที่สุดร้อยละ 45.74 รองลงมา คือคดีความผิดปกติเกี่ยวกับทรัพย์สินร้อยละ 19.7 และความผิดปกติเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายร้อยละ 10.12 ตามลำดับแต่ยังมีอีกปัญหาหนึ่งซึ่งเป็นปัญหาที่ทวีความรุนแรงขึ้นเรื่อย ๆ สำหรับเด็กและเยาวชนที่เป็นผู้หญิงคือในปี 2555 การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรกลุ่มอายุต่ำกว่า 15 ปีร้อยละ 0.46

ปัญหาที่เกิดขึ้นในกลุ่มของเยาวชนทุกคนต่างลงความเห็นตรงกันว่า เยาวชนไทยของเราขาดการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมอย่างยั่งยืนคืออาจจะมียุ้งแต่เป็นแบบฉาบฉวยไม่เกิดผลที่ถาวรในขณะที่สังคมไทยต้องการเห็นภาพการพัฒนาเยาวชนไทยไปสู่การเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพมีความสมบูรณ์ทางร่างกายและจิตใจมีสติปัญญามีความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ดังจะเห็นได้จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 1 มาตรา 6 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกายจิตใจสติปัญญา ความรู้และคุณธรรมมีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำเนินชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขทั้งนี้ต้องยึดแนวทางการจัดการศึกษาในหมวด 4 มาตรา 23 การจัดการศึกษาต้องเน้นให้ความสำคัญทั้งความรู้คุณธรรมกระบวนการเรียนรู้และบูรณาการตามความเหมาะสมและในมาตรา 24(4) ได้กำหนดกระบวนการเรียนรู้โดยจัดกระบวนการสอนผสมผสานความรู้ด้านต่างๆอย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกรายวิชาครูเป็นผู้บริหารในยุคโลกาภิวัตน์จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ทั้งนี้เพราะองค์การในยุคนิยมใหม่ (New Society) ซึ่งเป็นองค์การที่ใช้ความรู้เป็นพื้นฐาน (Knowledge based organization) การเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา (Learning Organization) มุ่งแสวงหาความเป็นเลิศ (Insert for excellence) มีความโปร่งใส (Transparent) และมีความเป็นมาตรฐาน (Standardization)

การที่ผู้บริหารจะทำให้องค์การประสบความสำเร็จในสังคมสมัยใหม่ได้ จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องใช้คุณธรรมจริยธรรมพื้นฐานสำคัญและเป็นสิ่งที่ผู้บริหารจะต้องทำให้เกิดขึ้นเป็นวัฒนธรรมขององค์การ คุณธรรมเป็นส่วนสำคัญที่ส่งผลให้คนมีปัญญาพัฒนาและแก้ไขปัญหาชีวิตได้เนื่องจากโรงเรียนคุณธรรมนั้นมีการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาคน การทำงานพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม (วิระยุทธ ชาตะกาญจน์.2552) มีหลักธรรมาภิบาลเสริมสร้างคุณธรรมให้เกิดความชอบธรรมโปร่งใสตรวจสอบได้มีสติปัญญาและความรู้รักสามัคคีทำให้ผู้วิจัยต้องศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมเพื่อเป็นแบบอย่างและแนวทางให้กับโรงเรียนอื่น ๆ เพื่อเป็นโรงเรียนคุณธรรมให้มีปริมาณมากขึ้นซึ่งเป็นการจัดการศึกษาที่มีคุณธรรมนำความรู้พัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เป็นคนดีคนเก่งมีคุณธรรมจริยธรรมด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้นนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียน

คุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสภาราญ อำเภอน้ำโสมสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการบริหารโรงเรียนด้านการ ปลูกฝังคุณธรรมด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานและด้านหลักเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่กันทำให้เกิดกับโรงเรียนอื่นๆต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสภาราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสม สภาราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดยมี รายละเอียดวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้ได้แก่ผู้บริหารและครูผู้สอนกลุ่มเครือข่าย โรงเรียนโสมสภาราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ปีการศึกษา 2563 จำนวน 156 คนจาก โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสภาราญ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ครูและผู้บริหารโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียน โสมสภาราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของ Krejcie & Morgan (1970 : 607) ได้กลุ่มตัวอย่าง ครูและผู้บริหารโรงเรียน โดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและการสุ่มอย่างง่ายรวมทั้งรวมทั้งหมด 110 คน

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่ม เครือข่ายโรงเรียนโสมสภาราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา อุดรธานีเขต 4 เกี่ยวกับด้านการปลูกฝังคุณธรรม ด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน และด้านเศรษฐกิจพอเพียง ควบคู่คุณธรรมของโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสภาราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4

3. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นเครื่องมือ ในการวิจัย ดังนี้

3.1 ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

3.2 ตอนที่ 2 แบบสอบถามสภาพการการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดยมีลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545:80)

3.3 ตอนที่ 3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่าง มาตรวจสอบความสมบูรณ์และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติ เชิงบรรยายเป็นหลักในการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

4.1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปให้ผู้ให้ข้อมูลวิเคราะห์ใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

4.2 วิเคราะห์แบบสอบถามสภาพการการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายข้อรายด้านและโดยรวมทั้งฉบับเพื่อใช้ในการประเมินค่าและแปลความหมายของคะแนน โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

4.3 แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับสภาพการการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอแบบความเรียงและพรรณนาวิเคราะห์

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ผู้วิจัยสรุปผลได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 105 คน เกี่ยวกับ เพศ อายุตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และระดับการศึกษาสูงสุด ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามสถานภาพ

สถานภาพ	ผู้อำนวยการโรงเรียน		ครูผู้สอน		รวม	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ						
1.1 ชาย	9	90	38	40	47	44.77
1.2 หญิง	1	10	57	60	58	55.23
รวม	10	100	95	100	105	100
2. อายุ						
2.1 ต่ำกว่า 31 ปี	0	0	13	13.68	13	19.05
2.2 31 - 40 ปี	0	0	25	26.32	25	26.67
2.3 41 – 50 ปี	7	70	37	38.95	37	35.23
2.4 51 – 60 ปี	3	30	20	21.05	20	19.05
รวม	10	100	95	100	105	100
3. ประสบการณ์ทำงาน						
3.1 น้อยกว่า 1 ปี	0	0	19	20	25	23.81
3.2 1 - 4 ปี	0	0	35	36.84	39	37.14
3.3 5 – 8 ปี	6	60	26	27.36	26	24.76
3.4 มากกว่า 8 ปี	4	40	15	15.8	15	14.29
รวม	10	100	95	100	105	100
4. ระดับการศึกษาสูงสุด						
4.1 ระดับปริญญาตรี	0	0	74	74.74	71	67.62
4.2 ระดับปริญญาโท	10	100	24	25.26	34	32.38
4.3 ระดับปริญญาเอก	0	0	0	0	0	0
รวม	10	100	95	100	105	100

จากตารางที่ 1 พบว่า บุคลากรภายในโรงเรียนโดยภาพรวมและจำแนกตามระดับตำแหน่งหน้าที่รับผิดชอบภายในโรงเรียนพบว่าผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 90 ส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 41-50 ปี คิดเป็นร้อยละ 70 ผู้อำนวยการโรงเรียนมีประสบการณ์ทำงานเป็นเวลามากกว่า 5-8 ปี คิดเป็นร้อยละ 60 และส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาโทคิดเป็นร้อยละ 100 ครูในโรงเรียนคุณธรรมส่วนใหญ่เป็นเพศ หญิงคิดเป็นร้อยละ 60 มีอายุระหว่าง 41-50 ร้อยละ 38.95 ครูส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานเป็นเวลา 1-4 ปี ร้อยละ 36.84 และส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดระดับปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 74.74 เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 50.23 ส่วนใหญ่มีอายุ ระหว่าง 31-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 35.23 มีประสบการณ์การทำงานเป็นเวลา 1-4 ปี

มากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 37.14 และส่วนใหญ่มีการศึกษาสูงสุดปริญญาตรีคิดเป็นร้อยละ 67.6

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสภาพการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสำราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 ใช้แบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนคุณธรรมจำนวน 10 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลประกอบด้วยผู้อำนวยการโรงเรียนจำนวน 10 คน และครูผู้สอน 95 คน รวมผู้ให้ข้อมูลจำนวน 105 คน ปรากฏผลดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สภาพการบริหารจัดการโรงเรียนคุณธรรมกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสำราญ
อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4

ด้านที่	สภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรม	$\bar{X}$	S.D	การแปลผล
1	การวางแผน	4.10	0.53	มาก
2	การปฏิบัติตามแผน	4.12	0.54	มาก
3	การตรวจสอบผลการดำเนินงาน	4.00	0.45	มาก
4	การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน	4.08	0.45	มาก
	โดยรวม	4.08	0.49	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า การบริหารโรงเรียนคุณธรรม เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมพบว่า การปฏิบัติอยู่ในระดับดีมาก ค่าเฉลี่ย 4.08 ค่าเบี่ยงเบน 0.49 เมื่อพิจารณารายข้อมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับ ดังนี้ อันดับ 1 การปฏิบัติตามแผน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.12 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.54 อันดับที่ 2 การวางแผน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.10 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.53 อันดับที่ 3 การปฏิบัติปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 0.48 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45 และอันดับ 4 การตรวจสอบผลกสนดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 4.00 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 0.45

ผลการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรม กลุ่มเครือข่ายโสมสำราญ อำเภอน้ำโสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 4 สรุปผลการวิจัยโดยพิจารณาภาพรวมตามกระบวนการในการดำเนินงานวงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ของโรงเรียนคุณธรรม พบว่าการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การปฏิบัติตามแผน (D-Do) รองลงมาคือการวางแผน (P-Plan) การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act) และการตรวจสอบผลการดำเนิน (C-Check) ตามลำดับการวางแผน(P-Plan) ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการปลูกฝังคุณธรรมไว้อย่างชัดเจน

รองลงมาคือ มีการวางแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่คำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม และแผนของโรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามลำดับ

การปฏิบัติตามแผน (D-Do) ในการพิจารณาภาพรวม โดยพิจารณารายมาตรฐานโรงเรียนคุณธรรมพบว่า วิธีการปฏิบัติตามแผน มาตรฐานการปลูกฝังคุณธรรม รองลงมาคือ มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานและมาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมพัฒนาตนพบว่าโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้รักความสะอาดรองลงมาคือโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้มีทำขึ้นพื้นฐานตามศาสนาที่ตนนับถือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้มีความสนใจใฝ่รู้ตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมพื้นในการทำงานพบว่า โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความรับผิดชอบรองลงมาคือโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความประหยัดตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนการปลูกฝังคุณธรรมการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีจิตสาธารณะรองลงมาคือโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความกตัญญูกตเวทีและโรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความเสียสละตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลพบว่า บริหารงานโรงเรียนใช้หลักความรับผิดชอบรองลงมาคือ บริหารงานโรงเรียนใช้หลักการมีเหตุผลและการบริหารงานโรงเรียนใช้หลักความโปร่งใสตามลำดับ

เมื่อพิจารณารายด้านโดยพิจารณาการปฏิบัติตามแผนหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมพบว่าการบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตรองลงมาคือ การบริหารโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริตและการบริหารโรงเรียนยึดหลักการรู้จักแบ่งปันตามลำดับ การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check) ในการพิจารณาภาพรวมพบว่ามีการตรวจสอบผลการดำเนินงานโรงเรียนมีการประเมินผลการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน ต้องลงมา โรงเรียนมีการประเมินผลการบริหารการทำงานใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างชัดเจน และโรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตนอย่างชัดเจน ลำดับการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act) ในการพิจารณาภาพรวมพบว่า มีการปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างชัดเจน ลงลงมา โรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนา

และโรงเรียนนำผลมาพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนา
ตนอย่างต่อเนื่อง

อภิปรายผล

ผลการวิจัยการศึกษาสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรม กลุ่มเครือข่ายโสมสำราญ
อำเภอน้ำโสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 ผู้วิจัยจะกล่าวถึง
ประเด็นสำคัญจากการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ผลการวิจัยสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรม กลุ่มเครือข่ายโสมสำราญ อำเภอน้ำ
โสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 พบว่า การบริหารโรงเรียน
คุณธรรม ใช้วงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การ
ปฏิบัติตามแผน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด การวางแผน การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน
และการตรวจสอบผลการดำเนินงาน คือ

1. การวางแผน (P-Plan) โรงเรียนคุณธรรมเครือข่ายโสมสำราญ อำเภอน้ำโสม
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 มีการบริหารโรงเรียนโดยใช้วงจร
คุณภาพ (PDCA Cycle) จากการวิจัยการวางแผนการดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
พิจารณาในรายชื่อ ว่าการวางแผนการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนมีการ
วางแผนยุทธศาสตร์ในการปลูกฝังคุณธรรมไว้อย่างชัดเจน ยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่คำนึงถึง
หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม แผนของโรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์การ
บริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล โครงการและกิจกรรมที่ทำคำนึงถึงคุณธรรมเพื่อการพัฒนา
การอยู่ร่วมกันในสังคม โครงการและกิจกรรมที่คำนึงถึงคุณธรรมเพื่อพัฒนาการทำงาน
โครงการและกิจกรรมที่ทำคำนึงถึงคุณธรรมเพื่อพัฒนาดน จากการวางแผนดังกล่าว
แล้วโรงเรียนจะทำโครงการและระบุกิจกรรมที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติไว้อย่างชัดเจน
โรงเรียนกำหนดหน่วยงานที่รับผิดชอบ โครงการตามแผนยุทธศาสตร์ไว้อย่างชัดเจน โรงเรียน
กำหนดระยะเวลา เริ่มต้น สิ้นสุดของโครงการตามแผนยุทธศาสตร์อย่างชัดเจน โรงเรียนได้
จัดสรรงบประมาณของโครงการและกิจกรรมตามแผนยุทธศาสตร์อย่างเพียงพอ ซึ่งสอดคล้อง
กับ บุษยวรร แฉ่งชื่น. (2550). ได้ศึกษาการพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำสู่ความพอเพียงที่
ยั่งยืนของโรงเรียนวัดนาพริ้ว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 สามารถ
อธิบายได้ว่า การวางแผนการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนา
คุณธรรมของตนได้เต็มตามศักยภาพและดำรงตนอย่างมีความสุข โดยไม่เบียดเบียนผู้อื่น
เรื่องความสำเร็จของการทำงานรายบุคคลและการทำงานกลุ่มรวมถึงการอยู่ร่วมกันอย่างเป็น
สุขในสังคม ซึ่งสอดคล้องกับกระทรวงศึกษาธิการ (2545 :45) ได้กำหนดคุณธรรมและ
คุณลักษณะพื้นฐานของผู้เรียน ไว้เป็นแนวทางการพัฒนาและการประเมินส่วนการวางแผน

แผนการดำเนินการตามมาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม ผู้ศึกษาค้นคว้าพบว่าการวางแผนยุทธศาสตร์ที่ชัดเจนแผนของโรงเรียนมีโครงการ และมีกิจกรรมจะส่งผลให้การปฏิบัติตามแผนเป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด เป็นการคิดเตรียมการไว้ล่วงหน้าเพื่อจะทำให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ในการวางแผนจะต้องมีการกำหนดเป้าหมายแนวทางการดำเนินงานผู้รับผิดชอบงานระยะเวลาและทรัพยากรที่ต้องใช้ เพื่อทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายที่ต้องการรวมถึงการคิดงบประมาณที่จำเป็นต้องใช้ในการดำเนินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผน

2. การปฏิบัติตามแผน (D-Do) การปฏิบัติตามแผนของโรงเรียนคุณธรรม เครือข่ายโสมสำราญ อำเภอน้ำโสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรธานีเขต 4 จากการวิจัยพิจารณาโดยภาพรวม การปฏิบัติตามแผนมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากพิจารณารายการได้ การปฏิบัติตามแผนงานในมาตรฐานการปลูกฝังคุณธรรมมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มาตรฐานด้านหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานรองลงมาส่วนมาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า การปฏิบัติตามแผนคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตน มีค่าเฉลี่ยเรียงลำดับดังนี้ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้รักความสะอาด โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้มีธรรมขั้นพื้นฐานตามศาสนาที่ตนนับถือ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้มีความสนใจใฝ่รู้ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมให้มีการพึ่งตนเอง โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการพัฒนาตนเองให้หลักเลียงอบายมุข โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมให้มีความเชื่อมั่นในตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับพัชรินทร์ รุจิรานุกูล (2551) ได้ศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่ นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การปฏิบัติตามแผนคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงาน มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความรับผิดชอบ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความประหยัด เรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีวินัย เรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความมีน้ำใจ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการทำงานให้มีความอดสาหะ

การปฏิบัติตามแผนคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีจิตสาธารณะ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความกตัญญูกตเวที โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความเสียสละ โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความซื่อสัตย์สุจริต โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมให้มีความสามัคคี โรงเรียนปลูกฝังคุณธรรมในการอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีความเป็นประชาธิปไตย

การปฏิบัติตามแผนการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล การบริหารงานโรงเรียนใช้หลักความรับผิดชอบต่อ การบริหารงานโรงเรียนใช้หลักการมีเหตุผล บริหารงานโรงเรียนใช้หลักความโปร่งใส การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักความเสมอภาค การบริหารงานของโรงเรียน

ใช้หลักความสอดคล้องตามความต้องการของส่วนรวม การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการปฏิบัติตามกฎหมาย การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล การบริหารงานของโรงเรียนใช้หลักการมีส่วนร่วม

การปฏิบัติตามแผนการบริหารตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความซื่อสัตย์สุจริต การบริหารงานโรงเรียนยึดหลักการรู้จักการแบ่งปัน การบริหารงานของโรงเรียนยึดหลักความรู้ได้แก่ความรอบคอบ และความระมัดระวัง การบริหารงานของโรงเรียนนำชีวิตเศรษฐกิจสังคมสมดุลมั่นคงและยั่งยืน

การปฏิบัติตามแผนนั้นโรงเรียนมีการดำเนินงานตามมาตรฐานด้านการปลูกฝังคุณธรรม เพื่อพัฒนาคุณธรรมของตนให้รักสะอาดมีทำขึ้นพื้นฐานของศาสนาที่ตนเองนับถือ ความสนใจใฝ่รู้ มีการพึ่งตนเอง มีการหลีกเลี่ยงอบายมุขและมีความเชื่อมั่นในตนเอง เพื่อความสำเร็จของการทำงานให้มีความรับผิดชอบมีความซื่อสัตย์สุจริต ความประหยัด ความมีวินัย ความมีน้ำใจและความอุตสาหะรวมถึงการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม ให้มีจิตสาธารณะ ความกตัญญูกตเวที ความเสียสละ ความสามัคคี ความมีมนุษยสัมพันธ์ ความเป็นประชาธิปไตยรวมถึงการมีการดำเนินงานตามมาตรฐานหลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานสอดคล้องกับสถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ (2543) กล่าวถึงหลักธรรมาภิบาลตามที่ UNESCAP กำหนดไว้ 8 หลักการคือ การมีส่วนร่วม การปฏิบัติตามกฎความโปร่งใส ความรับผิดชอบต่อความสอดคล้องความเสมอภาค การมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลรวมถึงการมีเหตุผลและมีการดำเนินการตามมาตรฐานด้านเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมในหลักความพอประมาณ มีเหตุผล และความมีภูมิคุ้มกันในตัวที่ดี เงื่อนไขความรู้และเงื่อนไขคุณธรรม

3. การตรวจสอบผลการดำเนินงาน (C-Check) การบริหารโรงเรียนคุณธรรม กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนข่ายโสมสำราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 จากการวิจัยพิจารณาโดยภาพรวม การตรวจสอบผลการดำเนินงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พิจารณารายข้อพบว่า การตรวจสอบผลการดำเนินงานมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนมีการประเมินผลการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการประเมินผลการบริหารการทำงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงาน การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาตนเองอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่างชัดเจน โรงเรียนมีการประเมินผลการปฏิบัติปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการทำงานอย่างชัดเจน การประเมินผลใช้หลักการในการสังเกตและสรุปผลอย่างชัดเจน การประเมินผลใช้หลักการในการสรุปผลการประชุม อภิปรายร่วมกันอย่างชัดเจน การประเมินผลใช้หลักการในการสัมภาษณ์แล้วสรุปผลอย่างชัดเจน

ในการตรวจสอบผลการดำเนินงานในการปลูกฝังคุณธรรม โรงเรียนมีการประเมินผล การปฏิบัติงานการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคม พัฒนาคน และ พัฒนาการทำงานอย่างชัดเจน มีการตรวจสอบ ผลการดำเนินงานในตามหลักธรรมาภิบาลใน การบริหารงานและการใช้หลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมโดยใช้หลักการสังเกต สัมภาษณ์ สรุปลผลการประชุมอภิปรายร่วมกัน และการใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้น สำหรับแต่ ละโครงการและกิจกรรม รวมถึงเมื่อประเมินแล้ว สรุบบันทึกผลไว้เป็นหลักฐานเพื่อนำไป ทบทวนต่อไป

4. การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act) การบริหารโรงเรียน คุณธรรม กลุ่มเครือข่ายโรงเรียนโสมสราญ อำเภอน้ำโสม สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษเขต 4 จากการวิจัยพิจารณาโดยภาพรวมการปรับปรุงให้ เหมาะสมตามผลการประเมิน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาในรายข้อพบว่า การ ปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมินมีค่าเฉลี่ยเรียงตามลำดับดังนี้ โรงเรียนนำผลพัฒนา และปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนาการอยู่ร่วมกันในสังคมอย่าง ต่อเนื่อง โรงเรียนนำผลพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ การปลูกฝังคุณธรรมเพื่อการพัฒนา การทำงานอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำผลการพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์การ ปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โรงเรียนนำข้อบกพร่องที่ค้นพบมาพัฒนา และปรับปรุงโครงการและกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง

โรงเรียนมีการนำผลการประเมินมาแก้ไขพัฒนาระบบ ซึ่งอาจแก้ไขพัฒนาในส่วนที่ เป็นกระบวนการในมาตรฐานการปลูกฝังคุณธรรมตามมาตรฐานธรรมาภิบาลในการ บริหารงานและมาตรฐานเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรมโดยการปรับปรุงให้เหมาะสมตาม ผลการประเมิน โรงเรียนมีการพัฒนาและปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์พร้อมทั้งนำข้อบกพร่องที่ ควรพบมาพัฒนาและปรับปรุงโครงการและกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมเพื่อพัฒนาตน เพื่อพัฒนาการทำงานและการอยู่ร่วมกันในสังคม

ผู้ศึกษาค้นคว้ามีความเห็นว่า การบริหารโรงเรียนคุณธรรมโดยใช้วงจร (PDCA Cycle) โดยภาพรวมการวางแผนการปฏิบัติตามแผน การตรวจสอบผลการดำเนินงานและ การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน วิธีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก การวางแผน ยุทธศาสตร์ที่ชัดเจน แผนของโรงเรียนมีโครงการและมีกิจกรรม ส่งผลให้การปฏิบัติตามแผน เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนด มีการดำเนินงานได้อย่างดีตามไปด้วย สำหรับการตรวจสอบผล การดำเนินงานเรื่องพิจารณารายข้อหัวข้อมีผลการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เนื่องจากทำงานใน บางโครงการหรือกิจกรรมไม่มีการประเมินผลระหว่างการทำงาน ส่วนการปรับปรุงให้ เหมาะสมตามผลการประเมินนั้น โรงเรียนมีการนำแนวทางหรือกระบวนการปฏิบัติมาจัดทำ ให้เป็นมาตรฐาน พร้อมทั้งหาวิธีการที่จะปรับปรุงให้ดีขึ้นไปอีกในกรณีที่ผลเป็นไปตามการ วางแผนที่กำหนดไว้

องค์ความรู้ที่ได้จากการศึกษา

ผลการศึกษาค้นคว้าจากข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารโรงเรียนคุณธรรม กลุ่มเครือข่ายโสมสำราญ อำเภอน้ำโสม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาอุดรธานีเขต 4 สรุปผลการวิจัยโดยพิจารณาภาพรวมตามกระบวนการในการดำเนินงานวงจรคุณภาพ (PDCA Cycle) ของโรงเรียนคุณธรรม พบว่าการดำเนินงานมีค่าเฉลี่ยของระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับดังนี้ การปฏิบัติตามแผน (D-Do) รองลงมา คือการวางแผน (P-Plan) การปรับปรุงให้เหมาะสมตามผลการประเมิน (A-Act) และการตรวจสอบผลการดำเนิน (C-Check) ตามลำดับการวางแผน(P-Plan) ในการพิจารณาภาพรวม พบว่า โรงเรียนมีการวางแผนยุทธศาสตร์ในการปลูกฝังคุณธรรมไว้อย่างชัดเจน รองลงมาคือ มีการวางแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนที่คำนึงถึงหลักเศรษฐกิจพอเพียงควบคู่คุณธรรม และแผนของโรงเรียนมีการกำหนดยุทธศาสตร์การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลตามลำดับ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2)* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา.
- บุษยารร แจ้งชื่น. (2550). *การพัฒนาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำสู่ความพอเพียงที่ยั่งยืนของโรงเรียนวัดนาพรวัว สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). *การวิจัยเบื้องต้น*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- พัชรินทร์ รุจิรานุกูล. (2551). *การศึกษาการปลูกฝังคุณธรรมนำความรู้ตามปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่นักเรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. บัณฑิตวิทยาลัย : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วีระยุทธ ชาตะกาญจน์. (2552). *เทคนิคการบริหารสำหรับนักบริหารการศึกษามืออาชีพ*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2543). *แนวทางการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา เพื่อพร้อมรับการประเมินภายนอก*. กรุงเทพฯ : สถาบันส่งเสริมการประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ.

